

juk alakíthatni. Megint bent van egy pályázatunk, elsősorban az asztalos szakmára, mert az egy eszközigényes szakma. Szeretnénk egy didaktikai bázist kialakítani, ahol bemutató foglalkozásokat tartanánk. Összehívnanék a kisiparosokat, és nálunk részesülnének esetleg központi továbbképzésben. Tervezzük azt is, hogy a vállalatoktól és kisiparosoktól egy-egy hétre berendelnék a gyerekeket és megnéznénk, hogy vajon hol tartanak. És így tudnánk a vállalatokat kontrollálni.

A '90-es évekig az egész iskola a 26-os Építőipari Vállalathoz kapcsolódott, és amikor ez a vállalat tönkrement, ill. egyre jobban épült le, akkor bizony nagy gondban volt az iskola vezetése, mert nem tudta a gyerekeket gyakorlati helyen ellátni. A maszek ugyan elvitte a gyerekeket, de nem annyit, amennyit el kellett volna helyezni. Ekkor kényszerpályára került az építőipar, itt a környéken és a korábbi építőipari vállalat munkatársai kitalálták, hogy csinálnak egy oktatással foglalkozó kft-t, ez lett a Pentév kft. De hamarosan csődeljárásra került sor, és akkor megalakult a Faktor kft-t, ami szintén a 26-osból alakult. Ez a két kft óriási létszámokat tudott képezni, és ezzel átsegítették a holtpontra a szakképzést. Az egész országban ezért alakultak ezek az oktató kft-k, mert bizony sok helyen nem tudták megoldani az iskolai tanműhely-kapacitás miatt a képzést, jól menő vállalatok pedig még nem léteztek. Ezek a kft-k, szükséges rosszak voltak, ugyanis az lenne a cél, hogy jól menő, valóban produktív munkát végző, jó profitot hozó cégek, a saját munkaerő utánpótlásukat képezzék, ill. saját maguknak képezzenek.

(Az interjút Kálmán Miklós készítette)

Vegyes profilú szakképző iskola (Tiszakécske)

Az iskola épülete egy régi polgárházból került átalakításra, 5 tanterem van, amiből egy tanterem éri el az építési szabványokban előírtakat. A másik négyből három elfogadható állapotban van, de nem éri el azt, egy pedig egy kis team munkára alkalmas terem. Ezen kívül pillanatnyilag három tantermet bérelünk egy kft-től, ahol szintén tanulnak gyerekeink. Helyileg ez a kft nincs messze az iskolától. Gyakorlatilag évek óta probléma az iskola elhelyezése. Az iskola azon kívül, hogy nincs megfelelő épülete, nincs megfelelő oktatási infrastruktúrája, folyamatosan fejlődik oly annyira, hogy 220–240 tanulója van most is. Ennél még több is volt, miközben bértantermekben működünk.

A legkülönbözőbb helyeken tanultak már gyerekek, a város legkülönbözőbb épületeiben indult meg az elhelyezés a tervezettség szintjén, de mindig abbamaradt. Most lehetetlen helyzetbe kerültünk olyan értelemben, hogy kitétek minket a bérelt tantermeinkből szeptember 1-jével, és egyszerűen a fenntartónk olyan kényszerhelyzetbe került, amikor nincs mese, meg kell oldani az elhelyezésünket. 8–10 különböző javaslatot adtam be már én is, hogy hol legyen az iskola. A legújabb, 15. javaslat szerint a kollégiumban kerülnénk elhelyezésre oly módon, hogy a kollégium, ami most még nem a mi igazgatásunk alatt van, szeptember 1-jével hozzánk kerülne. Annál is inkább, mert sok kollégista tanuló van, 80 százalékát mi adjuk a kollégium tanulóinak. Ott a tanulószobák úgy lennének kialakítva, hogy tantermeként működne. De hát ezt még el kell fogadni.

Remélem, hogy egyszer majd megoldódnak ezek a gondok. Egyébként az iskola elhelyezéséről már sok-sok önkormányzati vita alakult ki, politikai kérdések keverednek belőle mindig, és

gyakorlatilag ez tette nehezzé az elhelyezést. Amióta én itt vagyok – több mint öt éve – a képviselő testület nem annyira a gyerekekkel foglalkozott, inkább saját magával.

Nálunk a gépipari képzés céljára megmaradt a vállalati tanműhely. Nagyon jó színvonalú tanműhely az esztergályos-lakatos műhely. A mezőgazdasági gépész tanműhelyünket a tsz húsz évvel ezelőtt építette Szakképzési Alapból. Mikor megszűnt a tsz, akkor az iskola kényszerből átvette a gyakorlati képzést, és így kialakult egy iskolai gyakorlóhely. A Szakképzési Alapból készült tanműhelyek használati jogát megkaptuk, de tulajdonjogilag maradtak a tsz-nél. Egy 20–25 éve épült tanműhelyről van szó, egy évvel ezelőtt volt ott a munkavédelmi felügyelő, és bizony sok olyan dolgot mondott, amit azóta sem tudtunk kijavítani. Összességében úgy fogalmazhatunk, hogy ez az 1960-as évek tanműhelye. Fel kéne szerelni a legkorszerűbb dolgokkal, kellene hozzá 4 millió forint, szóval ilyen jellegű problémáink vannak a mezőgazdasági tanműhelynél. A könnyűiparnál meg részben iskolai tanműhelyben, részben vállalati tanműhelyben dolgozunk. A női-ruhakészítő tanműhelyünknek a teljes berendezése az iskoláé, de mégis albérlésben vagyunk, mert az épület nem a miénk. Ez egy tanácsi vállalat volt, amelyik korábban foglalkoztatta a gyerekeket.

Az építőipariak közül, akik korábban tanácsi vállalatnál voltak, azok kerültek át most az iskolai tanműhelybe, illetve néhányan elmentek kisebb vállalkozókhoz. Akkor 100 százalék volt egy helyen, most 75 százalék van egy helyen. Addig, ameddig a nagyberuházások mentek, ezekhez automatikusan kapcsolódott olyan szociális jellegű létesítménynek az építése, amelyek az oktatásra is kihatottak, mert volt egy olyan terem, ahol meg lehetett indítani az oktatást, a gyerekeket elő lehetett készíteni stb. Most ezek az építőiparhoz kapcsolódó szociális felvonulási létesítmények gyakorlatilag megszűntek. Egyszer azért, mert nincsen olyan nagy volumenű építkezés, másodsor ha van is, akkor is spórolni kell, tehát ilyenek már nincsenek. Ennek következtében a szokványos, nagyon kényelmes, jól rendezett építési területből anarchikus építési területek alakultak ki. Most az egész építési terület elrendezése más lett, és ehhez kell alkalmazkodni, erre kell megtanítani a gyerekeket.

Az építőipari szakmák esetében olyan megállapodásban vagyunk egy nagyvállalkozóval, hogy a gyerekek jelentős része ott teljesít gyakorlatot vagyis folyamatosan ott dolgozunk. Ez egy olyan kényszermegoldás, hogy mivel neki van a legkorszerűbb gépparkja, és ő a legkorszerűbb anyagokkal dolgozik, mi kényszermegoldásként oda megyünk korszerű technikát tanulni, mert mi ezt a tanműhelyben nem tudjuk biztosítani. A gépiparnak a vállalati képző helye a Vegyész volt, amiből egy kft. alakult, 300–400 fővel dolgoznak. Szerencsére megtalálták a helyüket, sokat dolgoznak külföldre. Megtartották a szakképzésüket, úgy hogy ez rendszerben van, csodálatos tanműhelyben, csodálatos körülmények között dolgoznak. A könnyűipar elvan úgy ahogy, nem rossz körülmények között, egy pályázattal sikerült néhány gépet megvenni. Amit fejlesztünk az a könnyűipar, illetve a mezőgazdasági gépszereles. Mert nullára épült a mezőgazdasági képzés, mert semmi nem volt, tönkrement a tsz, tönkrement minden. És akkor ott voltak a gyerekek meg a tanműhely semmi nélkül. És akkor folyamatosan gyűjtöttük bele a dolgokat, minden évben vettünk valamit pályázat útján, megtermeltük magunknak, alkudoztunk, mindent csináltunk. Most gyakorlatilag minden szükséges gépünk megvan. Minden évben 1–2–3 milliós pályázatunk volt.

(Az interjút Gyorgyevics Zsuzsa készítette)